

LEDČICKÉ NOVINY

VII.ročník, březen 2005

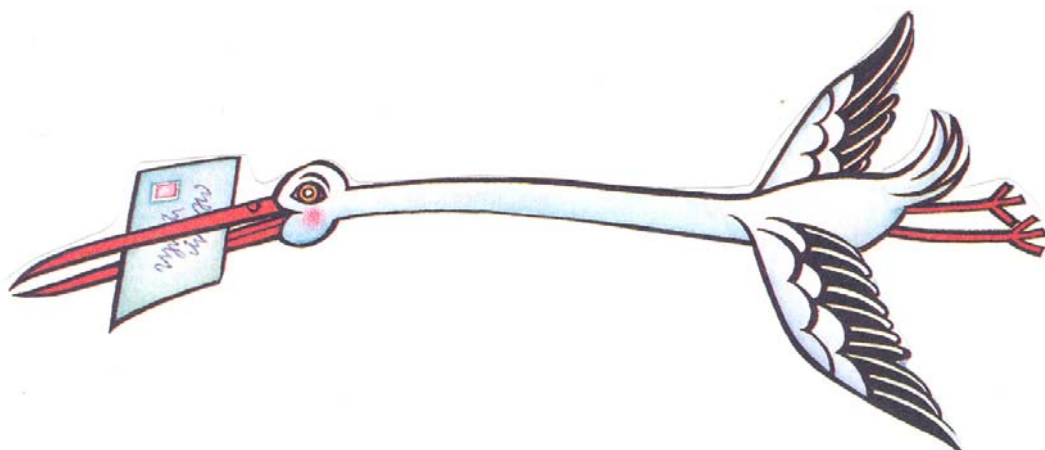
Vážení a milí spoluobčané,

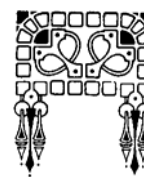
máte před sebou 27. číslo Ledčických novinek, nebo chcete-li, první číslo v novém roce 2005. Už jsme konečně prožili po letošní dlouhé zimě i pár teplejších dnů. Právě v této době, kdy zmizely poslední zbytky sněhu, dostávám od vás nejvíce podnětů a otázek. Kdy zmizí nepořádek na některých místech naší obce, kdy a kde budou osazeny nové dopravní značky, proč ještě někdy po vsi volně pobíhají psi, zda bude místní knihovna vybavena připojením na internet, jak docílit toho, abychom se mohli všichni cítit na místních ulicích bezpečněji a co udělat s neukázněnými jezdci, kteří si tyto komunikace rádi pletou se závodářem, co brání tomu, aby chodník u bytovek podél silnice na Černouček nemusel být nazýván „chodníkem smrti“, kdy se opět pojedou do divadla, protože poslední návštěva představení Dva na smetišti byla přijata velmi uznale, kam zmizel litinový poklop na sběrné šachtě u školy, kdo polámal stromky na Cikánce, jak je to s kanalizací... Věřte, že všechny tyto záležitosti se obecní zastupitelstvo snaží co nejdříve a co nejlépe řešit, i když ne vždycky úspěšně. Někde vadí lidská lhostejnost a nekázeň, vandalství, jinde nedostatek financí, či hrubý nezájem některých občanů o problémy a starosti ostatních obyvatel obce. Čím více ale doslova každý z nás pomůže a přičiní se radou, skutkem, nebo alespoň tolerantností, tím méně budeme mít důvod zlobit se na některé skutečnosti. Protože jen to, o co se sami zasloužíme, se nám splní. Zároveň chci říci, že snad všechny otázky Vám mohou být zodpovězeny vždy přímo při zasedáních Zastupitelstva obce Ledčice, která jsou vždy veřejná! Získáte zde také nejvíce informací o dění v obci.

Velmi mě potěšilo, že se opět projevilo Vaše silné sociální citění a kulturnost, neboť jste bez zaváhání a se samozřejmostí všichni, kdo jste mohli, přispěli na humanitární pomoc lidem postiženým při prosincové přírodní katastrofě v jihovýchodní Asii. Chtěla bych Vám za Vaši lidskost a solidaritu vůči potřebným co nejsrdečněji poděkovat. Děkuji Vám též za všechny podněty a věřte, že Vaše názory nezůstanou bez povšimnutí.

Doufám, že ani dnešní Novinky si nenecháte ujít a věřím, že Vás také tentokrát jejich obsah zaujme. Jinak Vám přeji, abyste byli hodně zdraví, spokojeni a také šťastní. Hezké jaro a krásné Velikonoce Vám všem přeje

Jiřina Michovská

Rozpočet na rok 2005

Rozpočtové příjmy	Hodnota v tis.
Daň z příjmů fyz. os.	930
Daň z příjmů práv. os.	770
Daň z přidané hodnoty	1420
Poplatek za likvidaci TDO	230
Poplatek za užívání VP	5
Poplatek ze psů	10
Poplatek za provoz. VHP	60
Správní poplatky	145
Daň z nemovitosti	720
NI dotace ze srov.	75,5
Ost. NI dotace ze SR	168
Kom. služby a územ. rozvoj	270
Sběr a odvoz ostatních odpadů	45
Činnost místní zprávy	202
Příjmy z fin. operací	50
Celkem příjmy	5100,5

Rozpočtové výdaje	Hodnota v tis.
Udrž.zem.púd.fon. - lesy	350
Psí útulek – příspěv. provoz	10
Dopravní značení MK	240
Kanalizace	2200
Základní škola	790
Knihovna - internet	61
Kronika	2
Kulturní památky	353,5
Ledčické novinky	10
Zájmová činnost v kultuře	70
SPOZ	15
Sportovní zařízení obce	400
Tělovýchovná činnost	56
Zájmová činnost spolků	20
Zdravotnictví - nájemné	3
Veřejné osvětlení	60
Pohřebnictví	164
Výstavba inž. sítí	500
Územní plán	60
Územní rozvoj	100
Sběr a odvoz odpadů	541
Veřejná zeleň	322
PO a BOZP	13
Zastupitelstvo obce	615
Činnost místní správy	762
Příspěvek DSO Vltava	58
Celkem výdaje	7775,5

Splátky úvěrů	425
Financování	2675
Bankovní účty stav k 1.1.2005	
FOROB	403369,2
BÚ	3264764,29

Rozpočet schválen Zastupitelstvem obce Ledčice Usnesením č. 1 za dne 8.3.2005.

Co chystáme

- V sobotu 21.5. se koná jarní zájezd do polské Kudowy Zdróje. Odjezd je v 5 hodin ráno. Cena zájezdu: 200,- Kč
- 28. dubna se školní fotbalové mužstvo zúčastní McDONALD'S CUPu v minifotbale. Držme našim nejmladším palce, ať se jim jejich utkání povedou.
- 14.5. si připomeneme 363. výročí úmrtí jedné z držitelek Ledčic, paní Polyxeny z Lobkowicz
- 23.5. odjedou děti z místní ZŠ a MŠ na školu v přírodě do Dachovy u Dvora králové.
- Připravujeme další setkání Senior klubu, tentokrát snad už v nové klubovně.
- Co se týče kanalizace: naše obec neuspěla v žádném z dotačních titulů na výstavbu kanalizace, ve kterých žádala o podporu a to vzhledem k její velikosti. Přednost zejména z evropských fondů mají obce nad 2000 obyvatel. Přesto chystáme další kroky k tomu, abychom mohli stavbu zahájit.

- Jakmile to počasí dovolí, bude oseta plocha nového fotbalového hřiště na Skalce.

- Blahopřejeme všem ledčickým fotbalistům – zejména žákům za výborné výsledky ve fotbalové sezóně a děkujeme jim za vzornou reprezentaci obce. Chystáme článek o ledčickém fotbale do příštích Novinek.

- Koncem školního roku opět proběhne vyhodnocení sběru PET lahví, kartonových nápojových krabic a dalšího materiálu. V prvním pololetí zvítězil René Zahorjan s 2 186 kusy, druhé místo patřilo Romanu Jansovi s 1 870 kusy, třetí Janu Veverkovi s 1 539 kusy. V MŠ byla první Terežka Schořová (1450), druhé místo obsadil Dominik Jansa (1376), třetí pak Terežka Bušilová (1211). Dětem blahopřejeme a zároveň děkujeme úplně všem účastníkům za zodpovědný přístup k našemu životnímu prostředí.

Poděkování

- panu Josefu Milerovi za další finanční dar na nákup domečku a barev do ŠD
- panu Romanu Jansovi za krabicový karton na kulisy pro ZŠ a dopravu figur a cen pro MŠ z Prahy
- paní Tydlitátové za vánoční pečivo pro děti z mateřské školy a obraz
- paní Evě Chmelové za neutuchající sponzorství všech dětských akcí
- panu Schořovi za poličku do šatny MŠ
- slečně Gabriele Kovářové za hračky do mateřské školy
- paní Kovářové za květináč do MŠ
- panu Šebestovi za opravu skříně v MŠ
- panu Jiřímu Královi za opravu robota ve školní jídelně
- panu Tomáši Petržilkovi za počítač do ŠD
- panu Václavu Šourkovi za opravu lavice v 1. třídě ZŠ
- paní Nejč-Štejskalové za finanční příspěvek na kulturní akce obce
- paní Věře Šimonové za látky na masopustní a divadelní kostýmy
- slečně Kateřině Michovské za užití kostýmů
- panu Vladimíru Volkovi za příspěvek do Novinek, který bude otištěn v příštím čísle, které chceme, kromě jiného, věnovat historii sportu v Ledčicích
- všem ledčickým občanům, kteří obětavě a naprosto spontánně věnovali finanční dary na humanitární pomoc tsunami postiženým oblastem - celkem bylo odesláno na konto nadace Člověk v tísni 25000,- Kč.
- všem ledčickým občanům, kteří věnovali oblečení a další věci na charitativní pomoc Diakonii Broumov
- paní Šmídové za knížky do ŠD
- myslivcům za úklid odpadu v okolí obce
- paní Urbanové J., paní Zemanové A. a paní Nedvědové M. za zapůjčení památníků

Máte možnost, koupit si originální „Maříž“

V ledčické knihovně bylo vystaveno několik váz, hrnků, misek, dóziček a talířků z pozoruhodně a nezaměnitelně zdobené mařížské keramiky, kterou jste si zde také mohli zakoupit jako vhodný a velmi neotřelý dárek k vánocům.

U zrodu této originální keramiky, která nese od roku 1991 název malé vesničky Maříž u Slavonic, stál akademický malíř a sklář, Kryštof Trubáček (1958-2000). Osud tomuto nadanému výtvarníkovi bohužel přisoudil jen krátký dvačtyřicetiletý život, který tento umělec ale využil beze zbytku. Patřil k vynikajícím studentům profesora Vysoké školy uměleckoprůmyslové, J. Malejovského. Byl žákem ateliéru sochařství a keramiky na pařížské Ecole des Arts Decoratifs, absolvoval

malířskou stáž v Ženevě. Vynikl jako autor skleněných a bronzových plastik, reliéfů, obrazů a podivuhodně barevných vitráží.

Kryštof Trubáček byl i jinak velmi aktivní. Pořádal výtvarné akce pro nevidomé, vedl dramatickou a výtvarnou Letní slavonickou školu, další nevšední událostí byly i jeho třímetrové plastiky zvířat kráčejičích Vltavou.

Jeho nejmilejším duchovním „dítětem“ však byla keramika. V roce 1991 založil spolu s J. Boháčem v polozapomenuté osadě Maříž u Slavonic keramickou dílnu, která pod vedením jeho ženy Markéty funguje i po jeho smrti dodnes.

Půvabná, výrazně barevná umělecká díla budou opět k dispozici také pro vás za velmi přijatelné ceny v nejbližší době při jedné z kulturních akcí pořádané OÚ.

Květomluva

K jaru patří květiny. Ale co je vlastně květina? Podle slovníků je to rostlina s pěknými květy nebo listy pěstovaná k řezu, k ozdobě zahrad a příbytků, zkrášluje prostory, působí radost, je-li darována. Stále však k její pomyslné „definici“ něco chybí. Snad nejvýstižněji „uhodil hřebíček na hlavičku“ náš slavný spisovatel Karel Čapek, když napsal:

„Hleď na tyhle květiny, ono to je opravdu jako ženské: tak krásné a svěží, oči bys na tom nechal, a nikdy se nedohleďš té krásy, něco ti vždycky ujde, bože, když ona ta krása je taková neúkojná.“

Ano, květina je jako žena. Obdivovaná, okouzlující, voňavá. K radosti a k potěšení. Je jako žena, jen ta ústa nemá, nemůže promluvit. Opravdu květina neumí mluvit? Už v dávných dobách prý ženy v harémech, aby si ukrátily dlouhý čas, vymyslely květomluvu. Daly jí název selam. Ten se později, v době křížáckých válek, rozšířil i do Evropy. Nejoblíbenější v Čechách byla květomluva v době národního obrození, kdy roku 1833 Karel Amerling sestavil *Květomluvu čili pověsti národnj o bylinách*. Originální humornou květomluvu sestavila také Božena Němcová s Hanušem Jurenou a vydala ji v roce 1835 pod názvem *Nejnovější a nejpůvodnější selam čili květomluva*. A tak řeč květin dokázala vyjádřit city, vzkazy, obdiv, úctu, nezájem, touhu a kdo ví, co ještě. Lidské vlastnosti se tu promítly do rostlin. Věřilo se na rostliny dobré i zlé. Cudní zamilovaní mohli pomocí darovaných květin, jejich vlastním „jazykem“ vyjádřit, co cítili. Květina se stala jedinečným prostředkem, který odhalil to, pro co se jen těžko hledají slova. Královna květin – růže znamenala podle své barvy buď něhu, vyznání lásky či žárlivost, karafiát vyjadřoval spolehlivost, fialka skromnost, kaktus výčitku, bodlák uraženost, hledík pomstu, hloh pohrdání, žito touhu... „Překladů“ řeči květin existuje řada a leckdy se výrazně liší v tom, jaká milostná sdělení má darování určitých květů symbolizovat. Jedno je ale jisté. Ať vás přes den potká cokoli zlého, když se podíváte na živý květ ve váze, hned vám bude lépe po duši. A hezký pocit, to je ta pravá květomluva. Bohyní květů a jara byla Flora. Řídila jarní rašení a vše, co kvetlo, rostlo, klíčilo, zrlo a neslo úrodu. Byl jí zasvěcen měsíc duben.

A nyní praktický příklad, který nám do Ledčických novin poskytl jistý nejmenovaný studentský občasník. Hoch se sešel v podvečer s dívkou a mezi oběma mladými lidmi se odehrálo toto:

Hoch dívce:	muškát	- až na věčnost tě bude sledovat má láska
Dívka hochovi:	trtina	- každý ví, že jsi větroplach
Hoch dívce:	koniklec	- křivdiš mi
Dívka hochovi:	náprstník	- nemysli si, že tě vyslyším
Hoch dívce:	fenykl	- dej mi v remízku hubičku
Dívka hochovi:	vojtěška	- nepožaduj, co nemohu učinit
Hoch dívce:	chrástavec	- chtěl bych věčně líbat tvé rtíky
Dívka hochovi:	citrón	- nesmím, nemohu
Hoch dívce:	čarovník	- spočiň v mém objetí
Dívka hochovi:	rychlivka	- zachovej mou nevinnost
Hoch dívce:	pašijovka	- bude kvaltovka?
Dívka hochovi:	bez a narcis žlutý	- souhlasím, nebud' krutý
Hoch dívce:	narcis bílý	- to se mi líbí
Dívka hochovi:	vasílek	- jsi můj mazlíček
	prha	- přeji ti trvalého blaha
	celer	- vytrvej
	javor	- neklesej
	kaktus	- škoda, že záhy zmizelo blaho naší lásky
Hoch dívce:	heřmáněk	- utiš se po rozčilení
	řebříček	- nudiš mě, zapomeň

Poznámka: Aby se podobné rozhovory mezi mladými lidmi mohly vést, musel být každý z nich vyzbrojen řádnou mošnou, do níž by potřebné květy uložil. Jen tak totiž byl rozhovor plynulý. Mužskému pohlaví, které obmýšlí vést tyto „rozmluvy“ častěji, je dlužno poradit, aby si opatřilo náležitý a fortelný herbář, jenž by mu umožnil „úklady lásky“ činit nevinným dívkám za všech okolností a hlavně v jakékoliv roční době.

Co říct závěrem? O mnoha rostlinách se věřilo, že jsou čarovné, že mají magickou sílu a moc. Měly léčit nemoci, udržovat a dokonce navracet mládí, oddalovat smrt, či křísit mrtvé. Měly získávat lásku vytouženého člověka, měly být součástí elixíru života – „protijedu“ proti stárnutí a neodvratnému konci. Některé rostliny měly být všelékem proti všemu a na všechno. Nejčarovnější byly mandragora, mák jako bylina blaha a míru a žen-šen, od něž se očekávalo obnovení svěžesti mládí. Ale to už se dostáváme od květomluvy do zcela jiných sfér.

Na svatého Jiří vylézají hadi a štíři

Letos tradiční Řípská pouť připadá přesně na svátek svatého Jiří. I tentokrát tuto lidovou slavnost určitě navštíví většina ledčických občanů. O nejvýznamnějších poutích na nejmagičtější z českých hor a táborech lidu zde konaných jsme psali již několikrát. Dnes bychom se rádi zastavili u lidové pranostiky uvedené v nadpisu a spojené se svátkem svatého Jiří. Proč právě s ním je zřejmé z toho, že tento světec bývá zpodobňován při boji s drakem. 24. dubna se prý otevírá země, ze které vylézají všemožní plazi. Do té doby se na zem nemá sedat, protože, jak se v Ledčicích tvrdí, je „jedovatá“. V tento den se chlapi obvykle snažili najít svlečenou kůži z hada, kterou pak ti šťastní nosili při sobě jako ochranu před hadím uštknutím, ale kůže prý také pomáhala při hledání pokladů. V Ledčicích ostatně k hadům máme poměrně kladný vztah. Vzpomínáte na pověst o Hadím králi, která se tu drahná léta vypráví a kterou jsme před časem otiskli i v našich Novinkách? Hadi rozhodně vždy byli a jsou pro člověka tak fascinující, že se nikdy nedokázal rozhodnout, zda je symbolem zla nebo spíše dobra. Staří Slované věřili, že had sídlí pod prahem jejich domů, je hodný domácí démon pomáhající v hospodářství. Dodnes had ztělesňuje moudrost a léčivou sílu ve znacích lékáren. Připomíná hada, který ovíjel hůl řeckého boha lékařství Aeskulapa.

V Egyptě byl had duchem blahodárného Nilu, v Indii pak otcem posvátné Gangy, afričané zase věřili, že se v plazech skrývají duše zemřelých. Podle australských domorodců duhový had vytvořil mraky a duhu, čímž se zasloužil o déšť. V antické mytologii se praví, že při pohledu na ohydnou obludu Medúzu, která měla hady místo vlasů, každý hrůzou zkameněl. Nesmíme zapomenout ani na rajského hada – pokušitele, který přiměl pramáti Evu, aby utrhla jablko ze stromu poznání a zapříčinil tak vyhnání z těchto požehnaných míst. Had je zkrátka živočich pro nejrůznější představy jako stvořený. Současná civilizace má většinou z hadů zcela zbytečný strach. Oni totiž vůbec nejsou slizcí, nemají „jedovatý dech“, nepolykají svá mláďata, nepijí kravám mléko, či kdoví, co se o nich ještě tvrdí. Obzvláště u nás, v České kotlině, pokud nepočítáme těch pár zmijí, které se vyhřívají na lesních pasekách, jsme stran hadů a štírů naprosto bezpečnou zónou. Uvědomme si to, až budeme stoupat nahoru k řípské „kapliče“ a náhodou by byl ke spatření i nějaký ten had. Nechme ho žít. Vinou člověka je totiž dnes na světě ohrožena téměř polovina všech druhů hadů. Oslavme raději 24. duben nejen jako svátek svatého Jiří, ale také jako den všech plazů.

Společenská kronika

V roce 2004 se naše obec rozrostla o tyto nové občánky, které srdečně vítáme mezi nás a přejeme jim šťastné dětství v chápajícím ochranném kruhu rodinném.

Hošek Pavel, Budková Sára, Hofmanová Eliška, Šmídová Anna, Živná Martina, Muchka Jakub, Muchková Kristýna, Sirový Jiří, Rubín Dominik, Reilich Matyáš, Švec Josef.

Naši jubilanti

V období od ledna do května roku 2005 oslavili, nebo oslaví, svá životní jubilea někteří ledčičtí občané. Přejeme jim hodně zdraví, klidu, pohody a štěstí.

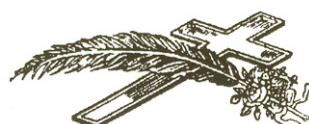
50 let Plucnarová Lenka čp. 125
Zahrojanová Danuše čp. 102
55 let Sisák Vladimír čp. 66
Bušil Jiří čp. 48
60 let Král Jiří čp. 181
Hančlová Drahomíra čp. 231
Mňuková Jana čp. 50
65 let Michlová Katarína čp. 46
Jiránek Václav čp. 226
70 let Písek Miloslav čp. 135
Srbová Libuše čp. 187
Jarabica Jozef čp. 13
Fryč Miloslav čp. 20

75 let Králová Bohuslava čp. 167
Lipšová Zdeňka čp. 203
81 let Horáková Vlasta čp. 157
82 let Duda Petr čp. 50
Černá Jiřina čp. 222
84 let Hrnčířová Božena čp. 78
85 let Králová Marta čp. 24
86 let Košťálová Marie čp. 172
Ponertová Růžena čp. 30
92 let Plicková Anna čp. 90

V roce 2004 nás navždy opustili tito naši spoluobčané:

Marta Petrášová, František Vysoký, Vladimír Tichý, Ludovít Mikulčík, Věra Králová, Václav Došek

Čest jejich památce

Podřipské muzeum nás zve

V Roudnici nad Labem bylo veřejnosti 16. listopadu loňského roku znovu zpřístupněno Podřipské muzeum. Až do roku 1999 existovalo v provizorních prostorách v budově Městského úřadu. Dnes sídlí v nových důstojných podmínkách ve vlastní budově na Náměstí Jana z Dražic. Stálá expozice tvoří ucelený obraz dějin a osídlení našeho regionu, počínaje pravěkým obdobím, přes středověk až do novověku, který je v muzejní expozici prezentován jako působení významného rodu Lobkowiczů, pod jehož patrimoniální správou spadaly i Ledčice. Jako samostatný objekt je v muzeu instalován dřevěný deskový betlém, který je znám z předchozího umístění v ambitu augustiniánského kláštera v Roudnici. Absolutně nejtěžším muzeálním „kouskem“ je kamenný znak biskupa Jana z Dražic. Podařilo se také zkompletovat, doplnit a ucelit původní roudnické sbírky, na jejichž vznik měl stěžejní vliv sběratel a propagátor, první ředitel roudnického muzea a častý ledčický návštěvník, profesor Karel Rozum.

Do budoucna muzeum počítá s cykly vzdělávacích přednášek pro veřejnost a s vydáváním nového pravidelného muzejního sborníku, který by navazoval na původní publikační řadu z počátku 20. století.

Podřipské muzeum je otevřeno denně, kromě pondělků, státních svátků, vánoc a velikonoc vždy od 10 do 12 a od 12,30 do 16 hodin. Plné vstupné činí 20 Kč, poloviční vstupné pro studující a důchodce je 10 Kč. Zdarma do muzea mají přístup děti do 9 let, invalidé a držitelé karet ISIC, ITIC a AMG.

Internet učí jednat v krizových situacích.

Do složitých a nebezpečných situací se nedostávají jen hrdinové akčních filmů. S nebezpečím v té či oné podobě se jednou setká snad každý a to pak člověka pořádně zaskočí. Co dělat, když jde o život nebo o zdraví? Alespoň zčásti se připravit na nebezpečné situace, umožňuje internetový portál www.budpripraven.cz. Jeho základní součástí je interaktivní hra, díky níž se „hráči“ postupně ocitnou v desítkách nebezpečných situací. Každý si může „nanečisto“ vyzkoušet, jak zareaguje a jak je připraven na krizové momenty. Neví-li si rady, nebo udělá-li chybu, virtuální průvodce jménem Teodor ho odkáže na nápovědu a počká, až si vědomostí a schopností doplní. Teprve pak jej pustí dál. Hra začíná výběrem ze čtyř tras. Jedna vede po břehu řeky, druhá lesem, další loukou a poslední městem. V každé krajině se objevují pro ni typická nebezpečí: v lese jedovaté houby, na louce spadlé dráty elektrického vedení, ve městě sexuální obtěžování, drogy a šikana atd. Hra věrně simuluje reálné situace, které ve městě nebo v přírodě hrozí. Díky tomu hráč získává teoretické informace, které v budoucnu mohou mít cenu lidského života. Naučí se, jak v krizových momentech přemýšlet a jak v konkrétní situaci postupovat a jednat. To jsou hlavní předpoklady k tomu, aby jeho zapojení do záchranné akce bylo úspěšné. Kromě této hry obsahuje portál *Bud' připraven* návodné texty pro chování ve 45 krizových situacích, které připravují na náročné životní okamžiky. Garanty projektu jsou Zdravotnická záchranná služba, Hasičský záchranný sbor, Společenství proti šikaně a Drop In.

Tento článek je zároveň pozvánkou pro všechny – omladinu, dospělé i seniory k návštěvě školy a k zasednutí k internetu. Každou středu od 15 hodin jsou vám počítače k dispozici.

Sochy jsou kamenní lidé

Pokud se v Ledčicích vydáte na pomalou procházku a zvednete oči poněkud výše než obvykle, potkáte několik soch, reliéfů a plastik, bez kterých by naši vesnici mnohé chybělo. Sochy ji doplňují a ve dne i v noci, za každého počasí, tady drží stráž. Sochy se dělají ze dřeva, pískovce, mramoru, odlévají se z bronzu, či vytvářejí ze železa. Ledčické děti letos měly neobvykle mnoho možností uplácat základní typ sochy – sněhuláka. Také jich po obci stálo několik.

My se ale budeme bavit o plastikách poněkud trvanlivějších. Hned u vjezdu do Ledčic, v blízkosti křižovatky na Cikánce, stojí loni restaurovaná boží muka s litinovým křížem a pozlacenou figurkou Krista. Na budově evangelické fary je nad vchodem zabudována bronzová portrétní deska věnovaná Mistru Janu Husovi. Na vrcholu štítu této majestátné budovy stojí plastika znázorňující symbol církve evangelické – pískovcový kalich.

Vydáme-li se dále ke statku čp. 42, najdeme zde silně poškozené, přesto stále ještě velmi krásné ovocné girlandy a secesní hlavičky andělíčků a múz. Škoda, že necitlivý zásah majitelů při výměně původních oken za „moderní“ třídlíná, zcela zničil charakter stavby, která silně volá po opravě.

V kostele svatého Václava, po jeho opakovaném vykrádání, prakticky nic nezbylo. Zůstal už jen medailon Panny Marie s Jezulátkem korunující překrásně zdobený rám obrazu nejvýznamnějšího českého patrona a polychromovaná pískovcová socha ležícího Krista v jednom z postranních oltářů.

Zmizela socha Spravedlnosti z kopule kazatelny, byly nemilosrdně odřezány sošky andělíčků z centrálního oltáře vytvořené z lipového dřeva.

Na hřbitově přilehlém k tomuto baroknímu kostelu stojí několik více či méně poškozených soch truchlících andělů, můžeme tu najít i Kristův portrét, nebo drobné figurky holubiček – symbolů mrtvých. Podobné výjevy lze spatřit také na „novém“ katolickém hřbitově.

Zajímavé a jinde neviděné dřevěné portréty jakýchsi nedefinovatelných tvorů zdobí štíty domů Jansových a Rousových. Protože se tu říká Na rafandě, patrně mají znázorňovat psí hlavy. Škoda jen, že se zachovaly pouze na těchto dvou staveních. Bylo prý jich v tomto koutě Ledčic více. Tady také zakončíme dnešní, poněkud jinou, procházku po naší vesnici. Trošku jsme z ní smutní, neboť mnohé, co nám zanechaly předchozí generace a co zdobilo a ozvlášťňovalo naši krásnou obec, nenávratně zmizelo.

Hledá se Největší Čech

Do konce ledna jste se mohli zúčastnit hlasování v „nomináčním kole“ celonárodní ankety „Největší Čech“, kterou vyhlásila Česká televize. Každý mohl uvést až deset různých osobností minulosti i současnosti. Pravidla soutěže říkají, že onou vyvolenou osobností se může stát kdokoli, kdo se narodil, žil, nebo působil na území Čech, Moravy a Slezska, významně se zasloužil o společenství žijící na tomto území a ovlivnil jeho život. Jména stovky z 5360 národem nominovaných osobností, které dostaly nejvíce hlasů, budou oznámena 8. května v zábavném pořadu ČT moderovaném Markem Ebenem. Deset osobností, které se umístí na prvních místech, bude vyhlášeno v abecedním pořadí. Poté nastane možnost pro nás všechny až do 9. června ovlivnit svými hlasy definitivní pořadí. Cílem tohoto projektu je lépe poznat naše „velikány“ a vyvolat debatu o tom, co to vůbec znamená být velkým, významným člověkem. Bude tak hodně prozrazeno i o myšlení a vkusu nás, zúčastněných. Čechové jsou národ hravý a z věcí důstojných si rádi tropí žerty. Proto ani nepřekvapuje snaha řady lidí zvolit fiktivní osobu Járy Cimrmana Největším Čechem. To je v porovnání s jinými zeměmi unikum. Většina hlasujících ale vzala nominace vážně, jména navrhaných osobností pečlivě rozmyšlí a bere celou soutěž téměř jako projev svého občanského postoje. Lidé s chutí hlasují pro své idoly a zároveň se čím dál víc vyhýbají volebním urnám. I to o mnohém svědčí.

V počtu hlasujících jsme předčili Velkou Británii, kde zvítězil Sir Winston Churchill i Německo, kde „zabodoval“ Konrad Adenauer.

Také děti v ledčické škole se zúčastnily soutěže „národních obrů“. Malovaly osobnost, kterou obdivují, považují za svůj vzor, nebo mají rády. Nejzdařilejší obrázky byly odeslány do soutěže Namaluj Čecha, vyhlášené Českou televizí. Začátkem května se děti dozvědí, jak uspěly. Nezapomeňte i vy: bláznivý mlýn čeká také na vaši trošku. Už víte, komu dáte svůj hlas? A jaký by měl být Největší Čech podle průzkumu STEM? Měl by být světově uznávaný, vlastenec, chytrý, poctivý, oblíbený, tvůrčí. Kdo to asi bude?

Žižka, Hus, Komenský.

Týden plný divů

Nejveselejším svátkem v roce jsou bezesporu Velikonoce. Pro křesťany je to zároveň svátek nejvýznamnější, protože je oslavou vzkříšení Ježíše Krista, a proto i vrcholem liturgického církevního roku.

O datu Velikonoc se v minulosti vedly vášnivé spory, které vyřešil až Koncil nicejský (r. 325), jenž určil, že se budou slavit vždy první neděli po prvním jarním úplňku. Proto neděle velikonoční může být v rozmezí od 22. března do 25. dubna. Letos „svátky jara“ slavíme poměrně brzy, už 27. a 28. března.

Protože jsme v našich Novinkách v dubnovém čísle roku 2001 psali více méně obsažně o tom, jak se Velikonoce v minulosti slavili přímo v Ledčicích, pustíme se dnes po dalších stopách možná i polozapomenutých lidových zvyků.

Velikonoční týden, zvaný také Svatý či Pašijový, začíná Květnou nedělí (na památku Kristova vjezdu do Jeruzaléma), kdy se v kostele světily čerstvé ratolesti vrbových proutků, kočiček, ovázané červenou stužkou. Ty pak měly kouzelnou moc – používaly se jako zaklínadlo proti všemu zlému (proti čarodějnicím, blesku, uhranutí dobytka, zimnici, bolesti v krku...). Každý měl mít v ten den na sobě alespoň jeden kousek něčeho nového, aby kvetl jako růžička a nepokakal ho beránek.

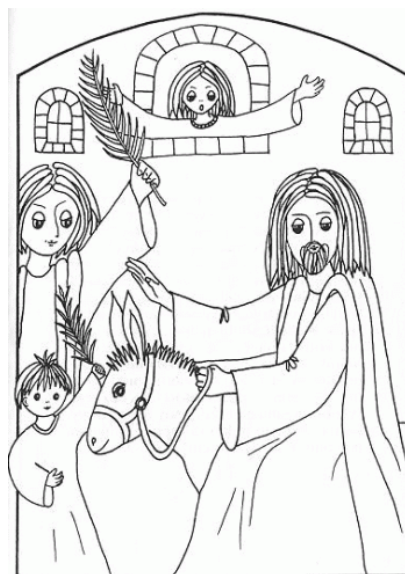
Po květné neděli přišlo Modré pondělí, kdy byla omezena jakákoliv práce, následovalo Žluté úterý a po něm Škaredá středa. Škaredá se jí v lidovém podání říkalo proto, že se toho dne Jidáš škaredil na Krista. Tento fakt má pro nás ještě jeden význam, na který, bohužel, často zapomínáme. Neměli bychom se na sebe mračit, abychom se nemuseli „škaredit“ po celý příští rok. A ještě jedna rada – při Škaredé středě vezměte do ruky štětky a pořádně si vymeťte komín ve svém domě. Ono se totiž téhle středě říkalo také Sazometná.

Následoval Zelený čtvrtek. Toho dne kostelní zvony až do Bílé soboty přestaly znít – odlétly do Říma. Lidová pověra říká, že se mělo cinkat penězi, aby jich bylo celý rok dostatek. Zvonilo se i paličkou o hmoždír – to už vás pak netrápily myši ani hmyz. Pokud si o Zeleném čtvrtku přivstanete, ještě před svítáním doma zametete a smetí vynesete za humna (to znamená až za stodoly), nebudete mít v domácnosti blechy. No a když už budete tak časně vzhůru, využijte toho a snězte bílé pečivo nebo chléb pomazané medem. Budete chráněni nejen před hadím uštknutím, ale i před žihadly vos a sršňů.

K obědu či večeři si naservírujte cokoli zeleného. Bude-li to třeba špenát nebo zelí, zaručuje vám lidová moudrost zdraví na zbytek roku. K tomuto dni se váže ještě zvyk, kdy kluci navečer obíhají vesnici s klapáčkami a řehtačkami, aby nahradili ulétnuvší zvony a zároveň „honili“ proradného Jidáše.

K Velkému pátku patří pašijové hry, v nichž se připomíná smutný osud posledních dnů Krista, jeho utrpení a muka na Golgotě i vytoužená víze lepších časů kdesi v budoucnosti „zaručená“ jeho vzkříšením. Je dobré vědět, že se tyto hry u nás hrají již od 13. století, že se původně hrály jen v kostelech a že když se stával jejich obsah stále více světským, přesouvalo se jejich dění třeba i do hospod. „Herci“ původně neměli ani kostýmy a jednotlivé postavy bývaly ztvárňovány těmi nejobyčejnějšími lidmi. Třeba v takových Hořicích na Šumavě v 19. století kvůli pašijovým hrám vzniklo speciální divadlo, ve kterém hrají dodnes téměř všichni obyvatelé obce. Důležitá je podstata těchto her, byť i ta může být pro každého jiná. Pro farníka bude připomenutím víry, pro bezvěrce zkoušeného životem možným pohlazením po duši, pro šťastného jedince velkou podívanou či krásným kulturním zážitkem. Pro všechny pak bezesporu důvodem k zamyšlení. Být takovým krátkým, pašijovým...

Na Velký pátek je také dobré být na nohou před rozedněním, omýt se v potoce nebo v rybníku, čímž se uchráníme před nemocemi. Jste-li kluk nebo muž, a otužilý k tomu, můžete se potopit celý, ze dna vytáhnout oblázek, ten pak hodit za hlavu levou rukou a zubař vás celý rok nemusí zajímat.

O Velkém pátku byste také rozhodně neměli nikomu nic půjčovat, protože ta věc při vrácení by snadno mohla být očarovaná. Pro hledače pokladů je Velký pátek tím správným dnem. To se totiž otevírá země a vydává svá bohatství. Stačí jen hledat světýlko nebo alespoň zářící kapradí.

Mezi nejznámější obřady následujícího dne, Bílé soboty, patří svěcení ohně a světla. Odtud pramení zvyk uhasit doma všechna ohniště a nová zapálit až posvěceným ohněm. Pro ty z vás, kteří vlastníte pole nebo jen zahrádku a chcete, aby se opravdu urodilo, jedna zaručená rada: posypte půdu popelem z posvěceného ohně, ale musíte si pospíšit, protože už ve středověku byl tento zvyk považován za babskou pověru.

O následující Neděli velikonoční byste už měli mít doma beránka, mazanec, vejce, chleba a víno. Podaří-li se vám třeba takového beránka nechat navíc posvětit a kousek z něj sníst, můžete klidně při svých toulkách po světě nechat doma všechny mapy, protože rozhodně nezabloudíte.

A konečně nastává Pondělí velikonoční. Je zajímavé, že k tomuto dni se žádné církevní úkony nevážou. O to více prostoru zbývá pro lidové zvyky. Je to ten správný čas pro pomlázku a velikonoční hodování. Šlehání zelenými spletenými pruty vrby nebo břízy mělo přinášet „pomlazení“, omlazující sílu. Mužské pokolení vypláceno po sukních to ženské proto, aby do něho přešla síla a energie mladých proutků a dívky pak mohly být po celý rok mrštné, veselé a mladé. Nemělo by se zapomínat, že podle zvyklostí jsou malé pomlázky (dynovačky, mrskandy, pamihody, švihačky...) určeny ke šlehání a objemné žily (korbáče, tatarý) k tomu, aby je chlapani jen nosili při koledě a nechali si na ně od děvčat navazovat stuhý. Je jasné, že za pomlazení se musí platit. Čím jiným, než vajíčkem. Byl to dar velmi cenný, protože na skořápkách byla šikovnými rukama žen a dívek vytvořena mistrovská mnoho hodin vznikající díla – kraslice. Ab ovo, neboli „od vejce“, tak nějak říkali už staří Římané, když chtěli naznačit, že vše začíná od začátku, neboli od vajíčka. Proč se právě ono stalo symbolem velikonoce? Patrně proto, že obsahuje zárodek života, je tedy symbolem plodnosti, života a vzkříšení. Je i symbolem zmrtvýchvstání, zavřeného Kristova hrobu, v němž se přesto ukrývá život. Podle legendy Ježíš se sv. Petrem chodili po světě a když přišli jednou do statku poprosit o kus chleba, hospodyně neměla nic jiného, než jedno jediné vejce. Upekla ho v popelu a pocestným pak nabídla. Po jejich odchodu si všimla, že skořápky se změnily ve zlato. Zkuste alespoň jedno kouzlo. Zakopejte vejce na zahrádě. Za sto let se jeho žloutek promění ve zlato. Zaručeně.

Ale vraťme se ke kraslicím. Jejich původní barva bývala červená, staroslověnsky „krasnaja“, odtud pak název kraslice. Ruce našich žen využívají širokou škálu zdobných technik, barevnosti a nesmírného množství vzorů, které jsou předávány z generace na generaci až do dnešních dnů. K nejjednodušším patří kraslice namáčené do barvy. Mezi mistrné kousky už patří vosková batika – špendlíkem se nanáší nahřátý včelí vosk na skořápku vejce do tvarů hvězdiček, větviček, ptáčků, kapiček a kdo ví, čeho ještě. Vejce ale můžeme ozdobit i lístky trav či drobnými květinami, obalit řídkou tkaninou a vařit v odvaru cibulových slupek. Vzniknou působivé otisky v krásně hnědé barevnosti. Také zdobení z nastříhaných kousků slámy je zajímavé, neboť na skořápce vytvářejí pěkné zlatavé efekty. Co kraj, to jiná technika zdobení. Někde se ornamenty proskrabují, jinde se píšou i veršičky, či se vejce zdobí textiliemi nebo kovovými drátky. U nás v Ledčicích se dělala „sejt'ová“ vajíčka zdobená bílou dužinou ze sítiny (ta hojně roste třeba v Pomoklinách). Škoda, že už je tato místní tradiční technika skoro úplně zapomenutá.

Závěrem snad ještě konstatování, že lidových zvyků, které jsou spojeny s Velikonocemi, je samozřejmě víc. Chtěli jsme připomenout alespoň některé a možná vás i inspirovat k tomu, abyste je vyzkoušeli.

Takže: ve středu se nemračte, ve čtvrtek a v pátek brzy vstaňte, v sobotu běžte s popelem na zahrádku, v neděli pojezte z beránka a v pondělí se nechte vyšlehat. A hlavně ať vás obklopuje pohoda a pospolitost v kruhu rodiny zaručená tím, že společně sníte jedno poctivě rozdělené vařené vejce.

Hity velikonoční kuchyně

*Na čtvrtek Zelený
bude beránek pečený,
budem jíst jidáše,
s medem trochu kaše
a tři lžičky medu
vezmem proti jedu.*

K jarním svátkům patří pečivo z kynutého těsta, které mělo být pěkně zaoblené, lesklé a zářící do zlatova jako slunce na obloze. Při pečení muselo nabýváním na objemu potvrdovat zrod nového života stejně, jako všechno v jarní přírodě. Tvary sladkého pečiva připomínají i církevní události. Jidášky jsou na příklad splétané jako lži zrádce a jako provaz, na kterém byl falešník oběšen. Pečivo ve tvaru bochánků nebo v podobě ptáčků, zvířátek a miminek mělo přivolat jaro, slunce, plodnost, obnovu života – doma i na poli. Původní význam a symbolika se možná vytratily, nabídka na velikonočním stole ale zůstává. Dovolujeme si vám předložit několik vyzkoušených a léty prověřených receptů ledčických hospodyněk. DOBROU CHUŤ.

• Jidáše

500 g hladké mouky, 2 lžice medu, ¼ l mléka, 30 g droždí, 2 kostky cukru, 120 g másla, 2 žloutky, špetka soli, citrónová kůra, vajíčko na potřeni.

Do mísy dáme mouku, uděláme důlek, do kterého rozdrobíme droždí, posypeme je rozdrocenými kostkami cukru a zalijeme částí vlažného mléka. Necháme vzejít kvásek, a pak přidáme med, žloutky, sůl, citrónovou kůru, rozehráté máslo a zbytek mléka. Zaděláme těsto, přikryjeme utěrkou a na teplém místě necháme vykynout. Z vykynutého těsta na pomoučeném vále vyvalujeme válečky, které spirálovitě stáčíme jako hady, nebo vytváříme ze dvou pramenů spletené „provazce“, či vytváříme podobu písmena S, kterou také uvádějí nejstarší dochované prameny. Jidášky klademe na vymazaný plech, necháme ještě chvíli kynout, potřeme je vejcem, posypeme mákem a v předehřáté troubě upečeme. Hotové pečivo se podle dávných zvyků pojídá potřené medem, neboť ten vždy symbolizoval zdraví, sílu, odolnost a soudržnost, což se také přeneslo i na samotné pečivo.

• Trnová koruna

500 g polohrubé mouky, 100 g cukru, 100 g tuku, 2 žloutky, 30 g droždí, špetka soli, ¼ l mléka, citrónová kůra, vanilka, rozinky, mandle, vajíčko na potřeni.

Těsto připravíme stejně jako v předchozím receptu a rozdělíme je na 5 stejných dílů. Ze tří dílů upleteme cop, který stočíme do kruhu. Ze dvou spletených dílů stočíme vrchní kruh. Potřeme rozšlehaným vejcem a zapícháme nakrájené mandle, které mají naznačit trny v Kristově koruně. Upečeme běžným způsobem. Po vychladnutí můžeme doprostřed trnové koruny naaranžovat obarvená velikonoční vajíčka.

Recepty na tradiční velikonoční mazanec (bochánek) a slanou nádivku s kopřivami (hlavičku) jsme již uvedli v minulých letech. Zbývá jen dodat, že mladší velikonoční sladkosti, jako je beránek či zajíček z třeného těsta, přejaly roli starších masitých pokrmů. Beránek symbolizoval Krista, obětovaného jako nevinného beránka. Zajíc k nám jako symbol Velikonoc připutoval z Německa. V dnešní době bývá označován za tvora, který přináší vajíčka, zejména čokoládová. Pomalu se u nás také zabydluje zvyk „honit velikonočního zajíce“, což znamená hledat ukrytá vajíčka někde na zahradě. Ať je to, jak chce, hlavní věcí je, že Velikonoce jsou stále živou lidovou tradicí, která přináší radost především dětem.

Noc s Andersenem

*Pojďte s námi tam a zpátky,
prožít noc jak hezký sen.
Pojďte s námi do pohádky,
čeká nás pan Andersen.*

Milovými kroky se blíží pátek 1. dubna, kdy ledčické děti i letos stráví v budově své školy pohádkovou noc s Hansem Christianem Andersenem, jenž by 2. dubna oslavil kulaté 200. narozeniny. K tomuto výročí děti zasadí „Pohádkovník Andersenův“ latinsky zvaný Fabularius Andersení, anglicky Andersen-tree, dánsky pak Andersenenes Eventyrtrae. Akt zasazení stromku bude výbornou příležitostí k uvítání vzácných hostů i veřejnosti. Strom pak ještě po dlouhá léta bude připomínat tento výroční den. Letos budou moci malí ledčičtí „spáči“ odeslat své vlastnoručně namalované pohlednice několika zajímavým adresátům: dánské královně, dánskému velvyslanci v ČR, prezidentovi České republiky, ministru kultury a dalším. Také v tomto roce čeká na děti bohatý program:

- tradičně budou ti starší mladším číst pohádky a ledčické pověsti
- děti dostanou dopis od samotného H.CH. Andersena; a protože už loni vytvořily jeho portrét v životní velikosti, budou se s tímto pohádkářem fotografovat
- čeká je luštění literárních hádanek a hon na písmenka abecedy
- budou řešit hlavolamy, křížovky, rébusy a doplňovačky
- udělají si opravdovou královskou nebo princeznovskou korunu
- zahrají si loutkové divadlo
- namalují princeznu Pohádku a vytvoří zahradu Zimní královny
- pokusí se o podobné vystřihovánky, jaké velmi rád vytvářel Hans Christian
- sepíší příběh na dané téma s využitím slov RŮŽE, DISKETA, PÁTEK A SLON
- seznámí se s historií Dánska, s jeho přírodou, bydlením, oblékáním, kulturou, školstvím i se základními dánskými slovy
- zatancují si při diskotéce a zasoutěží v tělocvičně
- o půlnoci vyjdou na „výlet bludiček“, při kterém budou hledat poklad
- zabrouzdají si na internetu a „začtují“ si s dětmi, které tráví noc obdobně
- dostanou omalovánky s postavičkami z Andersenových pohádek
- pochutnají si na „pohádkových kremrolích“ od paní Evy Veverkové
- určitě se stejně jako loni zúčastní dobrovolné sbírky symbolického příspěvku na dětský hospic v Malejovicích; protože i z malých částek se nasrádají velké peníze, které mohou pomoci nejpotřebnějším, nejbezmocnějším a nejzranitelnějším – umírajícím dětem. V loňském roce ledčické děti na nadační fond KLÍČEK zaslaly 1520 korun.
- každé nocující dítě dostane opět Pamětní list na Noc s Andersenem.

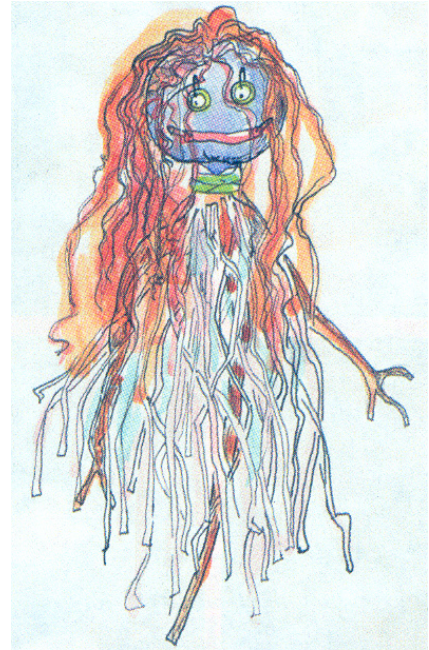
A co je vlastně cílem této akce? Noc s Andersenem původně chtěla vzbudit u dětí zájem o četbu, ukázat jim krásu mluveného slova a půvab společného hlasitého předčítání. Protože zájem o četbu se nedá vnutit, ale jen podněcovat, jsou postupně provozovány další neatřelé činnosti, které probouzejí nejen lásku ke knize, ale i touhu po společných zážitcích. Celý následující rok se účastníci nadšeně těší na další pohádkovou noc. Zajímají se o dění kolem sebe, umí si pomoci, mají radost ze společně strávených chvil. Mají stále nové a nové nápady, neboť všem záleží na tom, aby jejich Noc s Andersenem byla prožita tak, že na ni nikdy nezapomenou. Děti se tu prostřednictvím her, pohádek výtvarných činností a pohybových aktivit učí snáze se orientovat v mezilidských vztazích, samostatně se projevovat, řešit úkoly, uvolněně komunikovat, vhodně se kulturně a společensky vyžít. Pohádková noc tak nenásilně přebírá i funkci prevence negativních jevů chování, jednání a vyjadřování. Zcela ve smyslu životního hesla dánského pohádkáře:

Je jen jedna planeta Země, proto na ní žijme pospolu.

Čarodějnice nastartují košťata

K doposud velmi živým zvykům v naší obci patří pálení čarodějnic. Filipojakubská nebo také Valpuržina noc z 30. dubna na 1. května je jednou z magických nocí, kdy prý mají zlé síly větší moc než jindy. O půlnoci před svatými Filipem a Jakubem se ale daly nalézt i četné poklady. Aby se hledající před nečistými silami ubránil, musel při sobě mít květ z kapradí, svícenou křidu, hostii a další kouzelné předměty. Lidé věřili, že v povětří poletuje spousta čarodějnic, které se slétají na sabat. Na ochranu před nimi se venkované chránili různě. Před vrata domu i chléva položili vyryté drny. Čarodějnice nemohla dovnitř vstoupit dříve, dokud nespočetala všechna stébla trávy, což jí trvalo až do rána, kdy pominula její moc. Stavení se kropilo svícenou vodou, před vrata a na dvůr se zapichovaly trnité pruty, ale i vidle a košťata, aby se čarodějnice poranila, k jejímu zahánění hospodář práskal bičem. Hlavně ovšem byly na vyvýšených místech zapalovány ohně – odtud „pálení čarodějnic“. Mládenci u nich připalovali stará košťata, která vyhazovali do výšky prý proto, aby nekalé síly srazili k zemi.

Dnes tato lidová tradice skýtá ledčickým celou řadu zábav. Mládež připraví vysokou hranici dřeva, do které na vrcholek zapíchne figurínu čarodějnice. Mnozí se také náležitě vyšňoří a nalíčí, takže celá akce dostane tu správnou atmosféru. Přijďte i vy strávit kouzelnou noc na obvyklá místa na Ladech nebo za truhlárnou. Občerstvení bude zajištěno. A až ráno zakokrhá kohout, přestaňte myslet na zlé a nečisté síly a jděte se líbat pod rozkvetlou třešň. Bude první máj, lásky čas...

Do té doby se můžete pilně učit nejdůležitější zaklínadla a čáry. Uživejte je ale moudře a ochraňujte jejich tajemství:

- Alohomora: odemyká zamčené dveře.
- Aparecium: zviditelňuje neviditelný inkoust
- Apparate: kouzelník z jednoho místa zmizí a objeví se na jiném
(pozor, určeno pouze pro zkušené, jinak vám hrozí rozdvojení!)
- Cruciatus: způsobuje bolesti; jedno ze tří neodpuštělných zaklínadel.
- Deletius: zruší poslední vyřčené zaklínadlo.
- Engorgio: z člověka udělá obra
- Expelliarmus: odzbrojující zaklínadlo přinutí protivníka upustit zbraň.
- Finite Incantatem: zastaví všechna probíhající kouzla
- Impedimenta: zpomalí nebo zastaví cokoli a kdekoli.
- Incendio: zaklínadlo zakládající oheň; rozlučte se se sirkami
- Locomotor Mortis: zaklínadlo zabraňující člověku v chůzi
- Lumos: rozsvítí konec kouzelné hůlky; na shledanou, baterko.
- Mobiliarbus: rozpohybuje cokoli, kdekoli a kdykoli.
- Obliviate: s tímto zaklínadlem vymažete nepříjemné vzpomínky.
- Petrificus Totalus: zaklínadlo, s jehož pomocí lze člověka znehybnit.
- Reducio: z člověka udělá trpaslíka.
- Reparo: s tímto zaklínadlem opravíte kamna a zasklíte rozbité okno.
- Rictusempra: lechtací zaklínadlo; bez komentáře.
- Riddikulus: z čehokoliv strašidelného udělá něco legračního
- Serpensortia: z konce kouzelné hůlky vyleze had.
- Skele Gro: zapomeňte na sádku, po tomhle zaklínadle vaše kosti srostou.
- Wingardium Leviosa: létající zaklínadlo; nejlepší ze všech, ne?

Vítej, vítej, máji

V předvečer prvního května se snad odedávna ledčičtí mládenci vypravovali do lesa, aby tu usekli co nejvyšší strom a udělali z něj májku, staročeský symbol lásky a namlouvání. Smrk oklestili, špičku ozdobili věncem z jeho větví s navázanými barevnými fáborky a pentlemi a pak ho vztyčili uprostřed návsi. Celou noc májku hlídali, protože by ji přespolní mohli podříznou a ukrást. Takovou ostudu by těžko přenesli přes srdce. Kromě této májky zvané u nás „král“ se stavěli malé májky – ozdobené břízky před domy všech mladých dívek. V první květnovou neděli obcházel chlapci jednotlivá stavení s dřevěným talířem, na který jim „sousedé“ dávali peníze, aby bylo čím zaplatit muzikantům, na pronájem sálu i na občerstvení. Na dalším talíři se nosila sklenička, kam se dávalo u jednotlivých stavení, kde byla dívka, „něco ostrého“ na připitek. Muzikanti tu zahráli, a tak se obešly celé Ledčice. Skončilo se v hospodě „U Bendů“ nebo později pak už jen „Na vinohradech“. Bohužel, dnes naše obec nemá žádný vhodný sál. Proto se májová „tancovačka“ odbývá na místním školním hřišti. Letos staročeské máje oslavíme 28. května. Průvod už tradičně vyjde v 15.00 hodin z návsi od obecního úřadu. Všichni jste srdečně zváni.

Maminky budou mít svátek

Na počátku byla Anna. Jmenovala se Anna M. Jarvisová a pocházela ze západní Virginie. Pamatovala si z dětství dobročinné „dýchánky“ dam, jež organizovala její matka. Protože chtěla složit hold této nezdolné ženě, díky níž se daly dohromady po občanské válce Severu proti Jihu mnohé znepřátelené rodiny a díky níž se vybralo mnoho finančních darů pro potřebné, nechala si roku 1907 patentovat „Den matek“. Ten se měl slavit vždy druhou květnovou nedělí, v den úmrtí její matky, Anny Reeves Jarvisové. Národní svátek věnovaný všem matkám pak oficiálně vyhlásil i tehdejší prezident USA Wilson. Brzy se ale Den matek ujal v mnoha zemích světa. U nás ho v prvorepublikovém Československu prosadila Alice Masaryková. Naposledy tu byl slaven v roce 1948, shodou okolností v roce úmrtí jeho zakladatelky. Napříště se až do roku 1990 v českých zemích slavil pouze Mezinárodní den žen. Teprve pak byl opět oficiálně povolen Den matek, který neokázale, s akcentem na lásku a úctu, znovu patří všem ženám nejrůznějšího věku. Těm nejmladším i těm, jimž už děti vyletěly z hnízda. Také letos, už tradičně, všechny ledčické maminky, babičky a ostatní ženy budou 8. května ve 14 hodin přivítány v místní škole, aby jim děti poděkovaly za jejich láskyplnou péči svými básničkami, tanečky, písničkami a kytičkou.

POHLED DO HISTORIE

Vezměte se v úterý

Stav manželský byl odjakživa považován za Boží výtvar, sloužící k plození dětí a uskutečnění křesťanského života. Manželský slib znamenal svazek na celý život a nebylo možné jej vypovědět ani při oboustranné vůli, ba ani tehdy, byl-li uzavřen pod hrozbou, nátlakem, nebo bez souhlasu a požehnání rodičů. Život v manželství se stal předpokladem pro to, aby byl dospělý člověk brán svým okolím jako řádný muž či žena. Zůstat svobodným bylo ctihodné jen tehdy, pokud se to snoubilo s řeholním životem.

Až do roku 1868 byl jedinou možnou formou uzavření manželství církevní sňatek. Manželský zákon přijatý v tomto roce přinesl jako další možnost sňatek občanský. Při uzavírání manželství však nadále přetrvávala církevní tradice – i u civilního sňatku byl zachován systém ohlášek prohlasovaných v rozmezí tří týdnů knězem z kazatelny. Jméno rodiny - příjmení – se ustálilo teprve v průběhu 18. století. Do té doby nebylo neobvyklé, že například otec a jeho děti nesli za svým jménem křestním každý jiné přízvisko.

Dívky byly od nejtělejšího dětství vedeny ke zvládnutí domácích prací a připravovány na svou budoucí úlohu hospodyně, manželky a matky. Dobrá hospodyně musela rozumět vedení celé domácnosti, musela umět vařit, šít, přešívát, spravovat oděv, prát. Její vzdělání, kterým se rozumělo pouze čtení, psaní a počítání, mělo víceméně jen podporovat její hospodyňské schopnosti. U ženy se hodnotila především její pověst – bezúhonnost, serióznost, svědomitost, poddajnost a pracovitost na poli a v domácnosti. Jestliže muž mohl pomýšlet na sňatek až v zajištěném postavení, je pochopitelné, že toho dosahoval až v pozdějším věku, zpravidla kolem třicítky. Nevěsty pak bývaly často o deset let i více mladší než jejich partner.

Ve dvaceti byla dívka na vdávání, v pětadvaceti už pomalu špěla ke staropanství. Možnost rozvodu byla sice zakotvena ve výše uvedeném Manželském zákoníku z roku 1868, nadále však platil církevní princip nerozlučitelnosti manželství, který v tomto případě způsoboval, že ani jeden z partnerů prakticky nemohl vstoupit do nového svazku.

Svatbu na vesnici odjakživa provázela řada zvyků, nad kterými bychom se dnes shovívavě pousmáli. Byla to slavnost, kterou prožívala celá obec někdy i po celý týden. Začínala až do roku 1914 většinou v úterý. A to nejčastěji v prvních měsících nového roku; nebo pak až na podzim. Na jaře a v létě totiž bývalo tolik práce na polích, že na vdavky nebylo pomyslení. Ostatně nechuť ke květnovým svatbám, které prý přinášejí smůlu, se traduje dosud. Samotnému obřadu předcházelo období námluv, posléze podepisování svatební smlouvy, zvaní na svatbu, příprava domu a svatební hostiny, pečení zvacích koláčků, pořizování a předávání svatebních darů nevěstě, ženichovi i kmotrům. Pak přišel předvečer sňatku a s ním loučení se svobodou.

Podobně jako dnes se u ženicha scházeli svobodní vrstevníci, aby se příjemně pobavili a popili spolu. V Ledčicích se chodilo „bouchat na vrata“, někdy se dokonce před ně navážely nejrůznější předměty, hromady písku a jiné věci, které bylo nutno do obřadu pořádně odklidit.

V den sňatku přicházela (nebo příjížděla) ženichova „strana“ do domu nevěstiniých rodičů, vedena družbou. Dům nacházeli většinou nedobytně uzavřený a podle nepsaných zvyklostí se vyjednávalo o vpuštění dovnitř. Po občerstvení se pak konaly další obyčeje. Tak například družičky prostíraly

na cestu svatebnímu průvodu len, aby manželé měli vždy dost plátna. Nevěsta měla plakat, aby jí krávy dobře dojily a u hostiny se vyžadovalo, aby se styděla. Po příchodu do ženichova domu nevěsta nahlédla do komína, to aby se jí nestýskalo po domově. Podle toho, kolik zrněk pšenice, žita, nebo hrachu se zachytilo na jejím oděvu, když ji svatebčanů „pohazovali“, se usuzoval počet dětí. Po požehnání rodičů se svatební průvod vydal na cestu do kostela, cestou se rozhazovalo cukroví, někdy i peníze. Po církevním obřadu a přenesení nevěsty přes práh ženichem, čímž byli přelštěni zlí duchové číhající před prahem, vdané ženy sundaly novomanželce z hlavy věnec a uvázaly jí šátek, nebo jí nasadily čepec. Teprve pak byla uznána ženou. Ženich měl mít po celou dobu u sebe nějakou součást ze šatníku ženy jako symbol věčného sepětí páru a manželské plodnosti. Talíř se rozbíjel až po příchodu nevěsty do domu ženicha, kam střepy měly přinést štěstí a spolupráci. Také se zapalovala svíčka. Klidný plamen byl znamením poklidného života, bouřlivý budoucí vztah naopak symbolizoval mihotavý plamen. Nevěsta se také během svatebního veselí několikrát převlékala, aby jí babky nepomluvíly, že nemá nic na sebe a čeká, až co jí manžel koupí. Po svatební noci přicházela chasa novomanžele vzbudit. Ženichův vůz pak přijel pro nevěstinu výbavu. Vozka poté třikrát otočil vůz, aby nevěsta nenašla zpáteční cestu domů. Nejbližší neděli po veselce se sešlo celé příbuzenstvo k obědu u rodičů nevěsty, čímž byla celá svatba ukončena. Zlaté prstýnky pak už jen symbolizovaly neodvolatelnou volbu partnera.

Od té doby vždy ve výroční den svatby se každoročně po plných 15 let oslavovalo manželské soužití páru. Potom se slavilo každé páté výročí. Přitom den sňatku byl nazýván „zelená svatba“, jejímž symbolem byl nevěstin zelený svatební věnec.

1. bavlněná (manželé si vyměňují kapesníčky)
2. papírová
3. kožená
4. květinová (ovocná)
5. dřevěná zinková (plechová)
6. vlněná
7. bronzová
8. měděná (hliněná)
9. cínová (růžová)
10. ocelová
11. hedvábná
12. krajková
13. slonovinová
14. křišťálová (skleněná)
20. porcelánová
25. stříbrná (myrtový věnec se má nahradit stříbrným)
30. perlová
35. korálová (plátěná, lněná)
40. rubínová (darovaný prsten s rubínem je důkazem, že partneři se mají stále rádi)
45. safírová
50. zlatá (obzvláště slavnostní, manželé si vyměňují nové zlaté prstýnky)
55. smaragdová
60. diamantová
65. železná
67. kamenná
70. platinová (briliantová, blahodárná)
75. korunová

60 let od konce druhé světové války

Války jsou strašná záležitost: „Geneze lidstva“, historická studie norské akademie věd, sděluje, že od roku 3 tisíce před naším letopočtem dodnes zuřilo na Zemi 14 531 válek, v nichž zahynuly tři miliardy 600 miliónů lidí. Přitom mír byl na celém světě za oněch počítaných 5 tisíc let všude pouhých 290 roků. Za prostředky použité ve válkách a za zničené hodnoty by bylo možno na zeměkouli vytvořit pomyslný pás ze zlata široký 156 metrů a vysoký 10 metrů! Tolik teoretická studie. Tolik válečná daň.

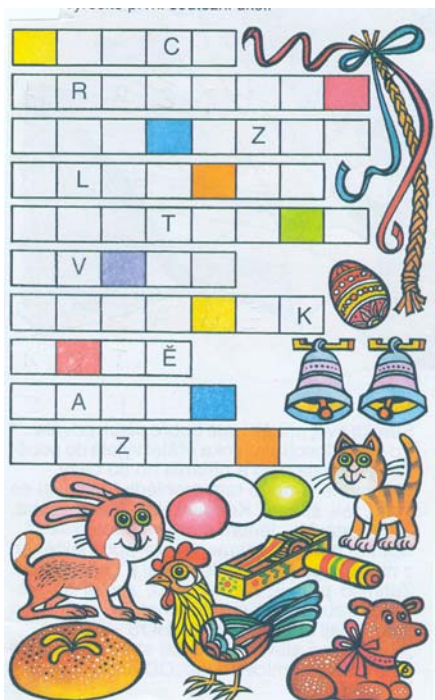
Pamětníci ví, jak snadno lze ztratit svobodu, ví, jak snadno vypukne válka. Tohle ostatně víme dnes i my všichni, neboť zrovna v tuto chvíli na Zemi řádí boje na několika místech. Právě proto je nutné nezapomínat a varovat. Varovat před novými hroby, zpustošenými hodnotami a bolestí.

Vzpomeňme, že na bojištích, popravištích a v koncentračních táborech položili mnozí své životy za naši dnešní svobodu. Věřme, že ona hrůzná zkušenost světa přeci jen nebude nikdy zapomenuta a že se současní mocní konečně umoudří.

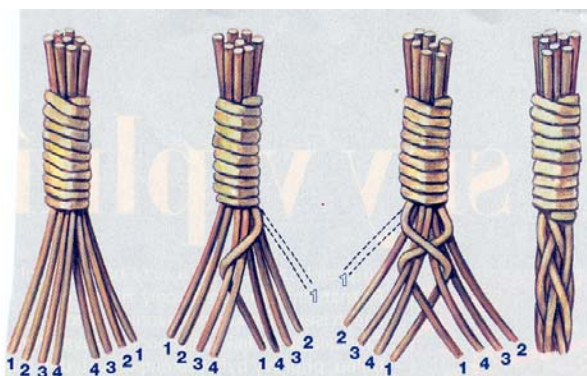

Kytice k památníkům padlých budou v Ledčicích položeny v předvečer konce druhé světové války 7. května ve 14 hodin. Zúčastněte se i vy tohoto pietního aktu a vzdejte úctu všem, kteří ztratili to nejcennější, svůj život.

Dárek pro děti k Velikonocům

Víte, co mají zvířata a věci v této hádance společného? Všechny spojuje jediné slovo. Chcete-li vědět, které, dosadte názvy obrázků podle nápovědných písmen do prázdných okének tabulky. V tmavších políčkách, směrem shora dolů, si přečtete tajenku. Když budete postupovat podle naší rady, úspěšně vyřešíte první soutěžní úkol.

Pomlázka z osmi prutů. Nejdříve je svažte pevně k sobě a jednotlivé prameny potom musíte křížit – jednou zprava, jednou zleva.

Stačí, když políčka s číslem jedna vybarvíte červenou pastelkou, dvojky oranžovou, trojky hnědou, čtyřky modrou, pětky zelenou a šestky bílou.

